

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

The International Treaty
ON PLANT GENETIC RESOURCES
FOR FOOD AND AGRICULTURE

Тема на проекта: Нови подходи за използване на дребнозърнените генетични ресурси за повишаване на устойчивостта на зърнено-стойностната верига и подобряване на поминъка на фермерите в Сърбия и България - GRAINEFIT

GRAINs bringing benEFIT

Към какво е насочен проекта?

Отрицателните последици от климатичните промени върху производството на дребнозърнените храни, продоволствената сигурност и торенето, намаляването на генетичното разнообразие в стопанствата, безработицата и масовото придвижване на младите хора към градовете представляват сериозни проблеми в селските райони в Сърбия и България, особено за дребните земеделски домакинства. Въпреки нарастващите изисквания за наличие на местни продукти с добра хранителна стойност и по-малко алергени на пазара, информираността на земеделските производители за ползите от местните сортове не е достатъчна. Съществува слаба координация при установяване на партньорства между асоциации на земеделски производители, изследователи, национални служби и граждански общности за разработване на култури, устойчиви към промените на климата и създаване на нови бизнес възможности за подобряване на поминъка на фермерите.

Какво ще направим?

Ще се колекционират и размножават местни, адаптирани към условията, дребнозърнени сортове от стопанства, генбанки и национални институти. Семената ще бъдат разпространени сред най-уязвимите земеделски производители за опазване и повторно въвеждане на местните сортове, диверсификация на *on farm* производството и селекция на устойчиви към промените на климата култури с участието на мъже и жени фермери. На местните земеделски стопани ще бъде предоставяна научна подкрепа, обучение и ноу-хау, за да се улесни вземането на решения. Ще се организират открити дни на полето на общинско ниво с участието на националните служби по земеделие и научно-изследователски институти за насърчаване на използването на дребнозърнените генетични ресурси в стопанствата в синхрон с традиционните земеделски практики. Местните дребнозърнени култури ще бъдат оценени по агрономически признаци, устойчивост на болести и суша, както и ще бъде проучен тяхния молекулярен, хранителен и технологичен профил. Чрез провеждане на работни срещи за споделяне на допълнителни похвати, експертизи и опит ще се засилят научно-изследователското и институционално сътрудничество. Ще се организират семинари по етикетиране на ново-разработени продукти, кръгла маса и среща с бизнеса, както и ще се раздава изчерпателно ръководство за заинтересованите от дребнозърнените култури страни за да се подпомогнат уязвимите земеделски производители да генерират допълнителни приходи и да се справят с бедността, да намерят своята пазарна ниша, достъп

КООРДИНАТОР НА ПРОЕКТА

Институт по полски и зеленчукови култури,
Нови Сад, Сърбия

СТРАНИ – УЧАСТНИЦИ

Сърбия и България

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Северна и Централна Сърбия,
Югоизточна България

ЦЕЛЕВИ КУЛТУРИ

пшеница, ечемик, овес, ръж

ДОПЪЛНИТЕЛНИ СПОНСОРИ

Дирекция за Национални референтни
лаборатории, Министерство на земеделието,
горите и водите, Република Сърбия

ПАРТНЬОРИ

1. Институт по хранителни технологии, Нови Сад, Сърбия
2. Агробиоинститут, София, България
3. Институт по растителни генетични ресурси, Садово, България

КОНТАКТИ

Саня Микич, Отдел Дребнозърнени култури,
Институт по полски и зеленчукови култури,
Нови Сад, Сърбия,
sanja.mikic@ifvcns.ns.ac.rs

ЛИНКОВЕ КЪМ САЙТОВЕ, ПОСВЕТЕНИ НА ТЕМАТА

www.ifvcns.rs

<https://twitter.com/grainefit>

www.linkedin.com/in/grainefit-bsf-4-project-a06b60184

КЛЮЧОВИ ДУМИ

устойчиви култури, съхранение, фермерски асоциации, генетични ресурси, равенство между половете, молекулярни маркери, хранителен и технологичен профил, селекция, дребнозърнени култури, *Triticum*, жени фермери

до услуги и средства, да създадат партньорства, да произвеждат и продават разнообразие от традиционни продукти с отличителен етикет.

Какво се очаква да постигнем?

Този проект ще донесе пряка полза за 40 земеделски производители жени и мъже чрез изграждане на техния капацитет за повторно въвеждане, съхраняване, устойчиво използване и управление на дребнозърнени генетични ресурси чрез използване на частична селекция за получаване на сортове култури, адаптирани към климатичните промени. Най-малко 20 земеделски производители в уязвимите селски райони, включително по-младото поколение, ще бъдат подпомагани за създаване на допълнителни приходи и подобряване на поминъка им чрез обучения за добавяне на стойност към местните сортове и пускане на пазара на традиционни зърнени продукти с отличителен етикет. Земеделските стопани ще бъдат подпомогнати да се присъединят към кооперации и земеделски организации, да засилят сътрудничеството си с научно-изследователски институции, служби за съвети в земеделието, държавни агенции и други заинтересовани от стойността на семената страни. За да осигурят на фермерите достъп до сортове с повишен добив, добра адаптивност и качество при неблагоприятни климатични условия, 90 сорта обикновена зимна и твърда пшеница ще бъдат оценени в експериментални полета по важни агрономически признаци и устойчивост на болести и анализирани чрез молекулярни маркери, 50 сорта ще бъдат тествани за сухоустойчивост в лабораторни и полски условия, ще бъдат анализирани 20 сорта за технологично качество и хранителна стойност и ще бъдат избрани 10-те най-добри генотипа в начални етапи на селекция за по-нататъшно подобряване. Очаква се проектът също да бъде полезен за 1000 земеделски производители с наличието на семена от оценени генетични ресурси, които ще бъдат популяризирани на обществено ниво в демонстративни полета и на открити дни на полето в земеделски служби и изследователски институции. Ще се прилагат иновативни подходи и хранителни технологии за подобряване на производителността на два крайни продукта, базирани на местни дребнозърнени сортове. Информацията за хранителния профил, технологичното качество на различните местни сортове, както и техните агрономически признаци и пригодност за отглеждане в определен регион, ще допринесе за значително подобряване на прехраната на уязвимите общности и земеделските производители. Проектът ще повлияе положително за намаляването на бедността чрез засилване на справедливостта, приобщаването и възможността на селските общности да посрещат непрекъснато нарастващите изисквания, особено от градското население, за качествена храна с добри хранителни свойства, приготвена в местните стопанства и по традиционен начин. Проектът ще допринесе за развитието на човешките ресурси, изграждането на знания и умения във връзка с изпълнението на Договора, особено на млади учени и изследователи, чрез обучения, трансфер на знания и опит. Очаква се мултидисциплинарният консорциум да установи дългосрочни регионални партньорства между водещите изследователски институции в Сърбия и България, базирани на допълващи експертизи, за да се идентифицират и доставят устойчиви на климата култури, богати на хранителни вещества и добри технологични свойства, като се набляга на безопасността на храните. Четирите национални институции се подкрепят за укрепване на информационните системи за растителни генетични ресурси и допринасят за Глобалната информационна система, като ще предоставят на многостранната система за зародишна плазма достъп до всички фенотипни и генотипни данни. Резултатите от проекта ще повишат осведомеността за значението на Международния договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие сред изследователите, националните служби, гражданските общности и земеделските стопани, ще засилят дейностите по неговото прилагане, разпознаваемост и увеличаване на финансирането за устойчивост на проектните интервенции.

За кого ще има най-голяма полза?

Пряка полза по време на изпълнението на проекта ще има за 40 малки уязвими земеделски стопани с 50 % участие на жени, 5 местни земеделски асоциации, 5 организации на гражданското общество, подпомагащи устойчивото селско стопанство, равенството между етноси и пол, 2 организации, съхраняващи местните традиции и храни, 3 дребни преработващи предприятия, 5 земеделски служби, 25 учени, участващи в генотипирането, анализи на технологичното качество, подпомагане на земеделските стопани и свързването им с други заинтересовани страни и 2 национални генбанки. Индиректните ползи включват 1000 фермера чрез обучения, семинари и демонстрации на полето, 10 млади учени жени, 5 политици на регионално и национално ниво, 2 търговски фирми и широката общественост.